

ved sit Bud, saa gaaer han derved tillige ind paa den yderligere Sikkerhed, som han naturligviis har indbefattet med i de Tilbud, han har gjort. Man maa vel lægge Mærke til, at det ligger i hans Interesse at byde den høist mulige Sikkerhed, thi derved udelukker han Concurrence, ligesom det ogsaa er i Statens Interesse at bringe ham til at byde denne endelige høie Sikkerhed; thi, om der ogsaa derved udelukkes Underbydende, som ellers kunde træde frem, saa er det dog vigtigere for Staten at faae en paalidelig, og ved den Sikkerhed, han har stillet, dobbelt paalidelig Mand til Entrepreneur, end at lokke et stort Antal Folk til at byde, som dog tilfids vil se sig at være magtesløse. Saa snart et Arbejde som det her omhandlede er for en privat Mands Regning frede frem indtil en vis Grændse, saa ligger der i det Arbejde, der er udført, allerede Sikkerhed nok, og saa kan Staten, dersom Omstændighederne fordrer det, ved en Lov som denne, der jo stedse vedbliver at være i Kraft, tage fat paany, og har imidlertid faaet udført en stor Deel Arbejde for Entrepreneurs Regning; men, saalænge indtil der er udført et i den Henseende tilstrækkeligt Arbejde, saa kunne ogsaa de Arbejder, som en saadan privat Mand sader udføre, være mere til Skade end til Gavn, og saa længe maa der for Staten være en anden Sikkerhed tilstede.

Jeg har efter min Betragtningssmaalet havt dobbelt Opfordring til at føre Sagen frem til dette Standpunkt, thi det har forekommet mig at være den eneste Udvei, som Rigsdagen har til at afgjøre disse Spørgsmaal, der nu saa længe have foreligget, forsaavidt man kan træde paa Meddelelser, der komme frem igennem offentlige Tidender. Igennem Rygter og offentlige Tidender har der nemlig i længere Tid været fremhævet forskellige Tilbud, der have været gjorte, hvoraf flere, og navnlig et af de seneste, faae ud til at fortjene Opmærksomhed. Jeg skal ikke indlade mig paa at sælde nogen afgjørende Dom om dets Bessaffenhed, men det har dog forekommet mig at fortjene Opmærksomhed. Alle det Slags Tilbud have kun en Barighed i en vis Tid, og i Almindelighed kun i en kort Tid; man bør der-

for slaae til, medens de endnu kunne benyttes, og det kan ikke hjælpe, at man bagefter kommer og siger: nu vil jeg gaae ind derpaa, thi derved gjør man sin egen Stilling svagere, idet man nemlig derved bringer Vedkommende, som man vil underhandle med, til at troe, at man nu trænger til ham. Ved at gaae den her forslaaede Wei afvise vi intet Forslag, men sætte ethvert saadant istand til at trænge sig frem, naar det vil, og i den Stikkelse, det vil, og vi spilbe derved heller ikke Tid for at naae Maalet, idet vi jo eftertragte det umiddelbart med vore egne Kræfter. Jeg har naturligviis i Forslaget optaget en vis Sum, som snart, eller efter ikke lang Tids Forløb, skal kunne komme til Brug til at udføre Forarbejder. Jeg holder det nemlig for en stor Feil at gjøre løstbare Forarbejder, saalænge man synes at være i Tvivl, om man vil Sagen, eller om man ikke vil den. Der behøves ingen Forarbejder i denne Sag for bagefter at sige: „Jeg vil ikke.“ Forholdene ere bekendte nok, til at man, uden nogetomhelst i Enkelthed gaaende Forarbejde, kan bestemme, om man vil eller ikke vil. Saalænge der kun var udført saa Jernbaner i Verden, saalænge de kun vare udførte paa enkelte Steder, under særegne Bestingelser i Lande, hvis Udvikling og Bessaffenhed var anderledes end vort Lands, saa kunde man være i Forlegenhed; saalænge vi kun meget ufuldstændigt kjendte Bessaffenheden af vort Lands Overflade, kunde man være i Forlegenhed; men vi have nu paa den ene Side allerede et saa tydeligt Kjendskab til Bessaffenheden af vort eget Land og paa den anden Side et saa fuldstændigt Kjendskab til, hvorledes Jernbaneanlæg er fæet under tilsvarende Omstændigheder og paa tilsvarende Jordmon i andre Lande, at man, uden nogen nærmere Undersøgelse, kan i dette Tilfælde komme til at sige: Jeg vil, eller jeg vil ikke, til at sige: Jeg vil i Hovedsagen den Retning eller en anden.

Der er endnu et Punkt, som jeg har berørt i en Paragraph, et Punkt, som er bragt i næste Forbindelse med Jernbanesagen og som jeg har søgt at løse. Det har saa ofte været nævnt for os, at det One kunde ikke fæe og det Andet kunde ikke fæe; at der